

Qui ens vegi pensarà que ens estimem

Text de Jordi Llavina

Vaig conèixer el poeta Francesc Garriga Barata l'any 1990. Aleshores ell ja era un senyor gran amb els cabells blancs i els ulls molt blaus, que duïa un escudet del Barça a la solapa de l'americana. Presumit, curós en el vestir. “és cast el meu desig. / l'obscè és el desamor”, escriu en un poema d'*els colors de la nit* (1990). Tot, sempre amb minúscules, com feia e. e. cummings: va bandejar les majúscules de la seva obra.

Tenia un apartament a la Rambla de Catalunya. Allà rebia els amics, que conversaven amb ell de temes diversos. Havia estat professor, o mestre, i havia creat el seu propi cenacle amb ex-alumnes, adeptes i deixebles. “em sé de pas sobre el teu cos”, diu en un poema de *setembre* (1992). El desig insatisfet, l'amor, el conflicte: temes de la seva poesia (“qui ens vegi pensarà que ens estimem”: quin vers més terrible, en la seva senzillesa!). Una poesia d'interiors: hi ha molt poca naturalesa, en la seva obra (i, si n'hi ha, sol tenir una intenció simbòlica).

El seu pis estava atapeït de llibres i de quadres. El poeta fumava amb pipa, que és un fumar de senyors. Aquell apartament situat al rovell de l'ou barceloní feia una delicada sentor de tabac de pipa... De *temps en blanc* (2003): “construir i en-

runar. / l'artista estima el temps i el temps l'odia.” Hi ha un aspecte de l'escriptura de Garriga que em sembla que es pot relacionar amb la seva personalitat. Escrivia sempre amb llapis. I corregia molt: retocava, polia, alleugeria els seus versos. De *la nit dels peixos* (2005): “no badis, / agafa agulla i fil, i cus-te els dits / al blanc de cada full.” Poesia necessària.

El referent de l'agulla li era molt grat. L'agulla que punxa, però que també sutura. Que fereix, però que, alhora, sargeix. En *camins de serp* (2009), ens adverteix que hi ha una “serp dels versos”, i ens demana que “llegim a poc a poc”. Aquest díptic cita, com de passada, dos títols seus: “les ombres m'acompanyen / i el temps en blanc em defineix”.

Va convertir uns quants verbs en recurrents: *mastegar*, i *cosir*, com he insinuat suara. El primer dona compte del desig de voler-se apropiari enterament d'una realitat. El segon, a la voluntat de voler-ho relligar tot en el discurs.

ragtime (2011) ens fa avinent la realitat d'un home confinat que espera conèixer el sentit de la paraula definitiva. La mort es passeja pels poemes, com un convidat de pedra que, d'un moment a l'altre, pot alçar el dit i dir-hi la seva. Són composicions desencisades, de clam humaníssim: “a l'altra punta d'aquest fil de vida, hi ha algú?”

Fins a l'any 2012, Garriga no païa que encara no li haguessin donat el Carles Riba. L'hi van concedir aquell any per *tornar és lluny*. Repatani com era, vell rondinaire impenitent, un cop el va tenir, llavors es queixava que l'hi havien atorgat massa tard. *silenci, llàgrimes, por, agulla, serp* (conceptes molt repetits). Déu no hi és. És una poesia amarga, desenganyada, però no desesperançada del tot. La memòria no tempera el dolor, però l'exercici de recordar té un caràcter al·licionador: els “records àcids posen de genolls / la nostra vanitat”. Una poesia seca, eixuta, amb voluntat d'essència. Nominal, poc amiga de l'adjectiu. I la consciència lúcida del límit: “camino al fons de l'escenari. cap porta. / caldrà romandre a escena / fins que algú digui prou”.

No va veure publicat el seu darrer llibre, *swing*. Hi reflexiona sobre el goig perdut; rememora el malson d'una infantesa malgastada en la postguerra, el sexe viscut —o patit— sota el jou de la culpa; especula sobre l'oblit i el perdó, sobre la necessitat del consoli i de la companyia. És l'obra en què més es despulla —tot i que es tracta d'un despullament realitzat des del pudor i la distància, els d'un poeta que deplora el to confessional i la discursivitat.

I aporta una despietada mirada sobre la velleïa: “haviem estat peces d'antiquari. // avui som trastos vells, / els vells”. Una rúbrica vigorosa a una obra coherent i bella. •